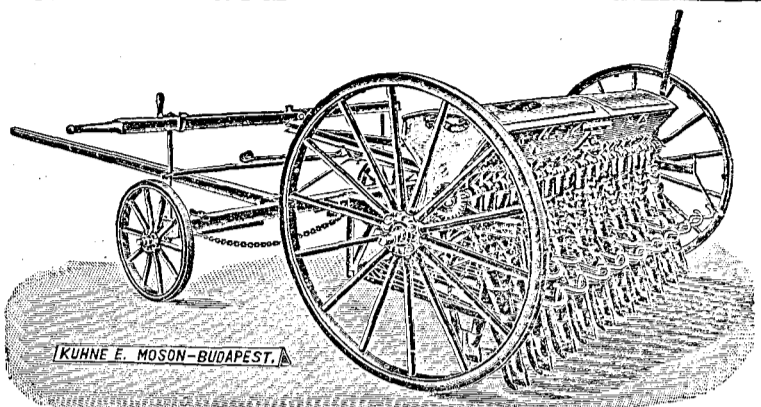


ERDÉLYI GAZDA

XXXVIII. EVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1908. OKTÓBER 7.

40. SZÁM



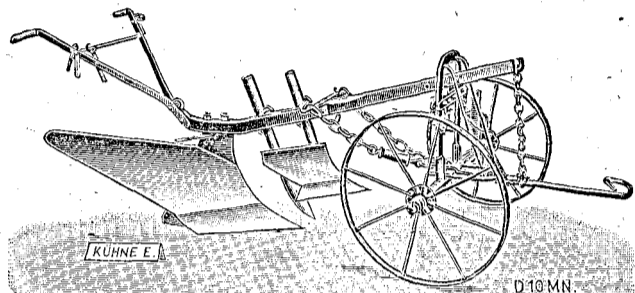
KUHNE E. MOSON-BUDAPEST.

KUHNE E. MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRA
BAN
FŐRAKTÁR: BUDAPEST

1672

VI., VÁCI-KÖRÚT 57/a.

SZÁLLIT MINDENMŰ MEZŐGAZDASÁGI GÉPEKET ELSŐRENDŰ KIVITELBEN



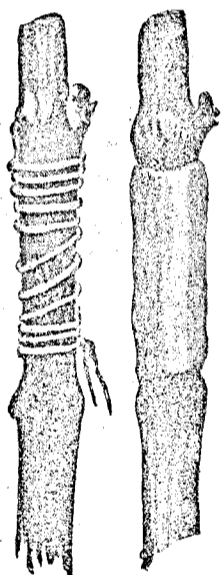
KUHNE E.

D 10 MN.

AZ ŐSZI
IDÉNYRE:

EKÉKET (UJDONSÁG BIPPART-
FÉLE ALTALAJEKE.)

HIRNEVES SORVETŐGÉPEKET
MŰTRÁGYASZÓRÓKAT, BURGONYAEMEMŐGÉPEKET, GABONATISZTÍTÓ
ÉS SZELELŐ-ROSTÁKAT, BORSAJTÓKAT ÉS SZŐLŐZÚZÓ-GÉPEKET.



ELADÓ

100,000 drb. piros „DELA-
WARE“ sima és gyökeres
vessző, melyet sem oltani, sem
permetezni nem kell s a philo-
xerának ellenáll. Az ismert fa-
jok között a legerősebb bort
adja. — Egy és két éves
fás és zöld oltvány, **dus gyö-
kérzettel:** 9 bor- és 21 leg-
kiválóbb csemege fajban.

Európai sima és gyökeres
vessző, számos bor- és cse-
megefajban.

Riparia Portalis gyökeres I.
és II. osztály a legmérsékeltőbb
áron. 1793

Számos elismerő levél.
Árjegyzéket, mely a „Dela-
ware“ s egyéb szőlőfajok
részletes ismertetését és sok
hasznos tudnivalót tartalmaz,
kivánatra **ingyen** és bér-
mentve küld.

SZÜCS SANDOR ÉS FIA
szőlőtelepe BIHARDIÓSZEG

Birtok kerestetik

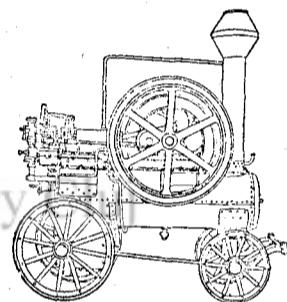
bérbe 2—300, vételre 100—200 hold,
terjedelemben, jó minőségű szántóföld-
del, megfelelő lakóházzal. Értekezni le-
het ezen tárgyban Nösner Jánossal
Kolozsvárt, Széchenyi-tér 24. sz. alatt

1795

Akácfa 1 évesek ezre 3 kor.,
5 évesek 5 korona.
3 évesek 10 korona.
5 éves átültetett gyökérdus 3 méter
magas 4—5 centiméter
átméretű szép sorfák
száza 22 k., ezre 200
korona waggonba rakva

Szahó Lajos
lelkész
Apostag

1794



1725

**Beck és
Gergely**

Budapest, V.,
Váci-ut 12.

**Benzinmotoros
cséplőkészletek. Teljes
malomberendezések.**

benzin-, szivógáz- vagy más üzemre.
Teljes olajgyári berendezések.
Elismert legjobb kivitelben szállítat-
nak s mindenkor raktáron megte-
kinthetők.

**Gőzcséplőkészletek, 2½-től 12 lóerőig, Benzinmotorok,
Szalmaprések gőzhajtásra. Aratógépek és egyéb**

Mezőgazdasági gépek

1458

legújabb szerkezetben és legjobb kivitelben kaphatók



A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynökségénél



Budapest, V. kerület, Váci-körut 32. szám

Árjegyzéket és költségvetést kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Erdélyi képviselő: WESSEL LEÓ Kolozsvár, New-York-szálloda.

HEUCKE A. GŐZEKEGYÁR
HAUSNEINDORF-I

magyarországi
vezérképviselősege:
Budapest,
VI., Teréz-körut 31.

1707.

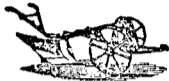


CLAYTON & SHUTTLEWORTH,
Budape st, Váci-körút 63,

Által a legelőnyösebb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhars-cséplők, tisztító-rosták, kőkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szacskavágók, répvágók, kukoriczamorzsolók, daráló, őrlőmalmok, egyetemes aczál-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.



1242

Törlesztő kölcsönök.

AZ
Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönknél számítatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ugynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Gyors és olcsó lebonyolítás.

Előnyös feltételek.

Teljes 100-as árfolyam.

Mótor-benzint

minden fajstuliban és mindennemű mótorhoz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.
brassói gyárából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők. Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott készséggel megadatik. 1687.

Az Erdélyi Kereskedelmi Társaság
FODOR és TÁRSAI megbízásokat elfogadnak

Jármos ökrök tinók,

sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetít.

Cim:

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár,
Szentegyház-utca 2-ik szám.

1762

Telefon 311.

Gazdasági kereskedelmi és ipar-
bank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, ERZSÉBET-KÖRÚT 35.

Telefon 149. Postatakpziri Cheque számla: 15603

Cheque számla: a Magy. Ieszánt. és pénzváltó-banknál

BANKOSZTÁLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ.

kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdatiszteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségvetés és szakzszerű felvilágosítás ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint községi szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

GÉPOSZTÁLYA

utján szállít csakis elsőrendű gyártmányban legkedvezőbb fizetési feltételek mellett:

Gazdasági gépeket,
Gőzcséplő-készleteket,
Tolókerek-rendszerű vetőgépeket,
Egyetemes acél-ekéket,
Gazdasági malomberendezéseket,
Tejgazdasági gépeket,
Fűrészyári berendezéseket,
Szecskavágókat, 1461
Répavágókat,
Morzsolókat,
Darálókat stb.

Tejgazdasági, baromfitenyésztés-gépek és eszközök, fejtelepek, szukor-, szesz- és keményítő-gyárak berendezése, Műtrágya, erőtakarmanyok Derbymelasse, zsák, ponyva stb. stb

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyjérdemű közönség becses figyelmébe.

Műtermek vannak:

Kolozsvár Miskolc
Mátyás király-tér 10. Városház-tér 20.
Dés S.-A.-Ujhely
Felső-sétatér. Főtér 9.

1729 **Sárospatak**
Kossuth Lajos-u. 70.

NAY és RÓNA

Gép, fecskendő és szállítóeszközgyár.

Központ:

BUDAPEST, V., KÁLMÁN-UTCA 15.

Taligák, szállító-eszközök bármely építkezés, gazdaság és iparüzem számára.

1727

Diaphragma-szivattyúk. Fecskendők.

Emelő-szerszámok. Vasuti szerszámok.

Mindenféle műszaki és gazdasági kellékből állandó nagyraktár.

Tessék ajánlatot kérni. Telefon.

Mezőgazdasági Áruhitelbank

Részvény-társaság.

Budapest, V. ker., Báthory-utca 5.

BANKOSZTÁLYA: előnyös feltételek mellett nyújt mezőgazdáknak személyi hiteli kölcsönöket, kezes nélkül.

ÁRUOSZTÁLYA: mindennemű MŰTRÁGYÁK KARTELEN KIVÜL) u.m.:
superphosphát,
thomassalak,
chilisalétrom;
kainit, 1650
kalisót,
valamint az összes erőtakarmanyok eladásával foglalkozik.

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: esontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi irodája: BUDAPESTEN, V. ker., Nádor-utca 4. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérézősködések intézendők.



(1477)

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASISZTI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMENY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Közös munka. (2)	483
A kolozsi m. kir. állami angol félvér ménés rövid ismertetése.	484
A bolgár kertészek. (M. F.)	484
A fogarasi gyümölcsstelepről.	485
A gümőkór meghatározása és ellene való védekezés. II. <i>Tormay Béla.</i>	486

Könyvismertetés.

A dohánytermelés körüli legfőbb tudnivalókról. <i>Borona.</i>	487
---	-----

Egyleti élet:

Meghívó az Erdélyi Gazdasági egyesület kolozsvármegyei szakosztályának intéző-bizottsági ülésére.	486
---	-----

Vegyes közlemények:

.	477
-----------	-----

Mírdetések.

Közös munka.

(2) Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a *törvényhatóságokhoz és gazdasági egyesületekhez* leiratot intézett, amelyben együttműködésre szólítja föl ezeket a gazdasági munkások helyez gazdasági törekvéseinek támogatása céljából, hogy nekik a szoroson vett gazdasági munkákon fölül is legyen jövedelmező munkájuk és nagyobb keresetük. A miniszteri leirat meg is jelöl néhány olyan munkát, amely kis befektetéssel, különös előképzettség nélkül is hasznosítható lehet. Ilyenek a népies háziipar különféle ágai, baromfi- és selyemtenyésztés, méhészet, kertészkedés, gyümölcs- és zöldségtermelés, felesművelésre való vállalkozás, stb. Az ilyen vállalkozáshoz szükséges tőke hiányán a miniszter államsegély engedélyezésével bajlandó segíteni és célszerűnek tartja, hogy az említett termelési ágakkal okszerűen foglalkozó munkások vidékenként lehetőleg szövetkezetekben tömörüljenek.

Nagyfontosságú és valóban a *legkisebb emberek* javára való akciónak veti meg ezzel alapját a miniszter. Hogy ezen az alapon most már a gazdasági jólét kiépítésének munkája tervszerűen, nagy méretekben meginduljon: ez az, amit kívánunk kell. A törvényhatóságok, a törvényhatósági tisztviselők és a gazdasági egyesületek működésének megelevenedését hívja föl a miniszternek ezen leirata és valóban, ezektől a tényezőktől lehet és kell ezt első sorban elvárni.

A törvényhatóság tagjainak nagyobbik része a mezőgazdasággal szoros összeköttetésben van. Ennek a nagyobbik résznek kiváló érdeke, hogy a mezőgazdasági munkásnak keresete ne csak a bér munkából jöjjön ki; érdeke, hogy ezt a munkást más is ott marasztalja a faluban, ne csak a napszám meg a részes munka; érdeke, hogy a megélhetésnek forrása a munkás részére ne csak a más földjén, hanem a saját részére végzett munkából is fakadjon; érdeke, hogy elégedettebb, mert több keresetből élő munkásosztály legyen a falvakban megosztva. Ezt a nagy érdeket a törvényhatóságnak most teljes mértékben föl kell

ismernie és attól a tudattól áthatva, hogy itt általános érdek forog kockán: tisztviselőit ez irányban is fokozandó munka elé kell állítania.

Mert hiszen a szolgabírói és jegyzői hivatalokban fut össze a mezőgazdaságból élő lakosság érdekének tömérdek sok szála. Csak a járási és községi tisztviselők útján tud a középponti kormányzat és a törvényhatóság a néppel érintkezni. A jó közigazgatás nemcsak a jó törvényekben és okos szabályrendeletekben gyökeredzik, hanem a nép igazi szükségleteinek felismerésében és azok istápolásában. A mi népünknek ezen érdeke a mezőgazdaság jólétével van összeforva; ennek az érdekeknek az istápolására a közigazgatás tisztviselőinél igen sok eszköz van a törvények és szabályrendeletek lelkiismeretes végrehajtásától a mezőgazdaság emelése céljára való önálló kezdeményezésig, a közrend és közbiztonság fönntartásától a munkaalkalmak, a keresetképeség fokozásáig. Ezekkel az eszközökkel okosan kell élniök a közigazgatási tisztviselőknél, reá *kell* érniök arra, hogy a népjólét emelésénél közvetlenül is munkálkodhassanak.

A miniszter joggal appellál tehát a törvényhatósági tisztviselők ezirányú tevékenységére, mert a leirat értelmében való munkát föl kell venniök a tisztviselőknek immár ott is, ahol eddig gyökereszkadt, bürokból és iktatókönyvekből táplálkozó közigazgatás nehezedett a népre. De munkába szólítja a miniszter a gazdasági egyesületeket is a gazdasági munkások helyes irányú gazdasági törekvéseinek érvényesítése végett. Ahol nemes értelemben vett közigazgatás és életképes gazdasági egyesület van, ott ennek a két faktornak együttműködése biztosítja a miniszter által kezdeményezett akció sikerét. Ott okos javaslat készül majd a leirat céljának elérésére, ott az állam segítségével meg fog indulni mihamarabb egy józan, hathatós gazdasági tevékenység. Ahol a közigazgatás még nem talált el a föladatának magaslatához vezető utra, ott a gazdasági egyesület a birtokososztály, a gazdatisztek, lelkészek, tanítók segítségét vegye igénybe és a törvényhatósági bizottságban levő tagjaival igyekezzék a törvény-

= Jobb és =
megbízhatóbb
= magvakat =
nem is ajánlhatunk,
— mint a minőket —
32 év óta

Mauthner
* **Ödön**

császári és királyi udvari
magkereskedésében
BUDAPESTEN
kaphat. 1002

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

Gabona osztály.	Vetőmag osztály.	Gép osztály.	1006
Erőtakarmány osztály.	Gazdasági anyagosztály.	Biztosítási osztály.	
Tenyészállat osztály.	Borgazdasági osztály.	Díjszabási osztály.	
Szövetk. sertéshizlálás.	Háztartási cikkek.	Baromfi-tenyészt. cikkek.	

Alaptőke: 711,400 kor. Tartalékalap: 230,000 kor. Forgalmi
visszatérítési alap: 118,773 korona. Tagok száma: 1299.

I. Az „aratási és cséplési“,
II. az „őszi vetőmag és virág“,
III. a „szüreti és borgazdasági“
idény-árjegyzékeink megjelentek és azokat kívánatra bérmentve és ingyen küldjük.

hatóság tisztviselőit a jelzett irányban való haladásra ösztökélni. És ott, ahol még gazdasági társadalmi szervezet nincs, vagy az nem életképes, ahol e mellett a közigazgatás is csak sablonokon nyargal, csak négyes fogatokon hajt, csak paragrafusokon rágódik, ott a törvényhatóság jobbjai fogjanak össze a legnemesebb cél, a közjólét emelésének céljából.

Hányszor, de hányszor nem hallottuk, hogy az életviszonyok megnehezedtek, hogy a megélhetés egyre terhesebb lesz a nagyobb és a kisebb birtokosra egyaránt. Az erdélyi mezőgazdáknak élete folytonos küzdés. De ha a munkabérek emelkedtek is az utolsó években, a munkáskérdés itt nálunk még nem alakult azzá a fenyegető problémává, mint tul a Királyhágón. Az ottani nagyobb munkabérek éreztetik ugyan itt is hatásukat, de nem olyan mértékben, amely a munkáltatókra nézve elviselhetetlen lenne. A kivándorlás egyes vidékeinken megindult ugyan már; de nem olyan nagy arányokban, hogy a munkáskéz hiányát éreznék a gazdák. A szocializmus betette már lábát hozzánk is; de a munkások itt nincsenek még egy, a munkaadók ellenes táborba szervezve. Helyzetünk ebben a tekintetben kedvezőbb, mint a királyhágón-tuli gazdáké: mi még jókor hozzáfoghatunk a munkáviszonyok konszolidálásához még pedig azon az egyedül racionális alapon, hogy a munkásosztály sorsán javítani igyekszünk, hogy a társadalmi munka varázsvesszejével a keresetnek új forrásait buzogtatjuk föl részükre. És ehhez a munkához kínálja az állam segítségét a földmivelésügyi miniszter. Talán nem lesz törvényhatóság és gazdatársadalmi szervezet nálunk, amely ennek a segítségnek igénybevételével meg ne indítaná a nagy, az eredményt ígérő akciót a gazdasági munkások okos gazdasági törekvéseinek előmozdítására.

A kolozsi m. kir. állami angol félvér ménés rövid ismertetése.

A ménés-állomány alapanyagát (törzsét) az erdélyrészi régibb ménesekből, illetve tenyésztőktől 1896. év őszén és 1897. év folyamán vásárolt mintegy 50 drb. kancának a kiselejtezés után fenmaradt egyedei és ezek beosztásra került ivadékaik, valamint a kisbéri m. kir. állami ménesből áthelyezett 5 darab kanca képezik, melyek 1899. évi július hó 3-án Alsó-Szombatfalváról (fogarasi m. kir. ménes), hol jelzett ideig ideiglenesen elhelyezve voltak, a kolozsi e célra ujonnan berendezett ménesgazdaságba — polgári kezelés alá — helyeztettek át.

Az ez időszakos állomány 55 darabból áll és pedig:

- 10 drb. erdélyi részeken vásárolt kanca,
 - 17 " kisbéri ménesből származó "
 - 28 " itteni (kolozsi) nevelésű "
- Ezen kancák fedezésére az alább meg-

nevezett angol telivér, illetve félvér mének használtattak:

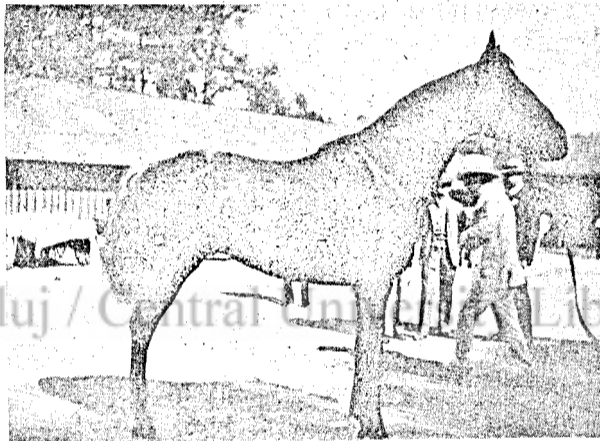
"Biztos"	angol telivér mén,	
"Conradin"	" " "	
"Toreador"	" " "	
"Laborc"	" " "	
"Zivatar"	(North Star) angol félvér mén,	
"Furioso"	XXIII/6.	" "
"Furioso"	XXIII/7.	" "

Ezidőszert az alább megnevezett törzsmének vannak felállítva, melyekhez a jelzett fedeztetési díjakért magántenyésztők kancái is elfogadtatnak:

"Eleget"	angol telivér mén fedez 50 kor.
"Laborc"	" " " " 50 "
"Kozma"	" félvér " " 30 "
"Furioso"	XXIII/7. " " " 20 "
"Ürmény-Tartár"	" " " " 4 "

A magántulajdont képező és fedeztetés végett ide küldendő anyakancák egy külön e célra épült istállóban helyeztetnek el. Tartási és ápolási díj fejében naponta és darabonként, a kolozsvári piaci árakhoz mérten, 1 kor. 60 fillértől 2 kor. díj számítatik fel.

Tenyészcél: a már kipusztuló félben levő régi hírneves és szívós erdélyi félvér ló fenntartása, illetve az erdélyrészi méntelepek részére oly szívós könnyebb angol félvér mének tenyésztése, melyek után úgy nyereg alatti, valamint kocsibani használatra egyaránt alkalmas lovak legyenek nevelhetők.



»KOZMA« ANGOL FÉLVÉR MÉN.

Az itt nevelt ivadékokból a tenyésztésre alkalmas ménésikók három évet betöltött korban az erdélyrészi méntelepeknek adatk el; a kifogástalan külümü kancacsikók legjobbjai pedig negyedik életévükben saját tenyésztésre osztatnak be. A tenyésztésre nem alkalmas ménésikók kiherélve, a számszeletti kancacsikókkal együtt, három évet betöltött korban nyilvános árverésen eladatnak.

A beosztásra osztályozott kancák 5-ik évet betöltött korban, szívósságuk és tehetőségük kipróbálása végett, egy vadászidényre a zsuki falka-vadásztársulatnak adatk át és csakis az esetben lesznek anyakancának meghagyva, ha ezen nehéz terepen kellő tehetőséget és szívósságot tanusítanak. Ezenkívül a meddő, illetve a vemhesség első felében levő kancák kocsiba betanítva vagy nyereg alatt is használtatnak.

Nagy figyelem fordítatik arra, hogy a csikók edzetten neveltessenek, e cél elérése végett a csikós kancák, illetve évjártatok magas fekvésű meredek dombos legelőn tartatnak, télen csakis éjjel, valamint az etetés alatt vannak a padlásnélküli, tágas szellős

istállóban, napközben az istálló előtti tágas kifutókban tartózkodnak, ezenkívül egy elip-sis alaku nagy jártató helyen pár órán át lovas legények által meghajtatnak.

A szopós csikók három-négy hetes korban zab evésre szoktatattak és e korban már naponta és darabonként 1 kgr. zabot fogyasztanak el. Az elválasztás 6 hónapos korban történik és akkor a ménésikók naponta éa darabonként 3-5 kgr. zabot és 6 kgr. szénát, a kancacsikók pedig 3 kgr. zabot és 6 kgr. szénát kapnak. Az elválasztás alkalmával a baloldali nyereghelyen az apa kezdőbetűje és alatta az anya törzskönyvi száma, jobbról pedig a ménesgazdaság kezdőbetűje K. és ez alá a csikó száma süttetik.

A ménés állomány takarmányozása a körülményekhez képest esetről-esetre, sőt kivételesen egyedenként állapítatik meg, figyelem fordítatván arra, hogy mindenkor kellő jó conditioiban tartassanak anélkül, hogy tulajdvalva legyenek.

Amennyiben a zsuki versenypályán az u. n. »Erdélyi díj« at tenyésztésre alkalmas eladó kanca nyeri meg, a nyertes kanca az itteni ménés részére megvásároltatik.

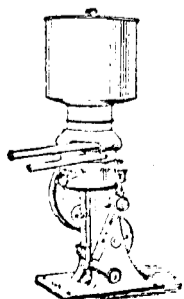
A bolgár kertészek.

(M. F.) 1720 körül egy leskováci bolgár ember, a ki egy konstantinápolyi pékműhelyben dolgozott, kis vagyont szerzett. Magához hívott honfitársai közül néhányat és jövedelmező foglalkozást szerzett nekik. Nem volt nehéz a Boszporus fővárosába — többnyire Tirnovóból jövő — bolgárokat bevinni, mert az ottoln igen sűrű lakosság és a föld tulságos elaprózódás folytán nehéz volt ott munkához jutni.

Ezek a józan és szorgalmas emigránsok részben pékműhelyekben, részben görög kertészeknél nyertek alkalmazást, a kik ebben az időben maguk látták el Konstantinápolyt főzelékekkel és zöldséggel. Csakhamar kitünők munkásokká váltak és mestereiktől eltanulták az öntözésnek hagyományos módját, amely hidraulikus emelő kerékkel történt, meg a Keleten évszázadok óta hagyományos művelési eljárást. Néhány év alatt teljesen megtanulták a mesterséget és meg akarták kíséreni önállóan versenyezni a görögökkel, de a közigazgatási engedély megtagadása lehetlenné tette ezen törekvésüket Számos sikertelen kísérlet után kénytelenek voltak elhagyni a török területet és visszatértek szülőfalvaikba, a hol meghonosították az eddig ott ösmeretlen művelési módot. Csakhamar azonban hiányzottak a piacok, a hol termékeiket értékesíthették volna és egy tirnovói kalmár tanácsára, a ki Erdélyben selyemmel kereskedett, Brassóba mentek, hogy ott hasznosítsák különleges tudásukat.

A tél beállta előtt az első csoport, az első *tajfa* visszatért Leskovácba és több mint ezer piasztert hozott haza, amit erős munkával szerzett. A következő tavasszal a csoport megoszlott: az egyik rész megint Brassó felé tartott és ez a rész a munkára és nyereségre vállalkozó bolgárokkal ugyancsak megnőtt, a másik rész otthon maradt és a főzelékfélék magjainak termesztésével foglalkozott, amire a kertészek folyton növekedő száma miatt nagy szükség vol. A bolgár kertészet meg volt alapítva és azóta folyton virágzik.

Saját városaik körül fejlődött kezdetben



Teljes tejszövetkezeti berendezéseket,



kézi-erő- és turbina-hajtásra ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhez, vaj és sajtgártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejgazdasági gép- és eszkozyár
1600 FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI., Jász-utca 7. szám

KÜLÖNLEGESSÉG:

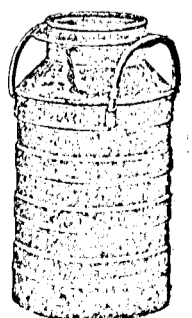
„Svéd Globe Separator.”



Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajat évi kötés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb árakon veszünk át.

VAJKIVITEL:

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bementve.



a kertészet legnagyobb, ahol a törökök voltak vásárlók. De a szultán katonáinak, akik akkoriban az egész országban táboroztak, kevés fogalmuk volt az enyém tiedről. A bolgár kertészek kénytelenek voltak megint odébb állni és Milos herceg hívására megtelepedtek Szerbiában, míg rajaik átkelve a Dunán Moldvába és Oláhországba mentek mindenfelé főzeléket természetien, amit a jövő dőbeli „románok“ még nem ösmertek, de bojárjaik fényes árakon vásároltak.

Később, és az egész XIX. század folyamán is ezek a vándor-kertészek folytatták vándorutjaikat, mindegyre messzebb menve és mindig hivek maradvány csoport — vagy szövetségi szervezetükhöz, amely most is fennáll közöttük.

Hogy Magyarországon milyen szerepük van a bolgár kertészeknek, azt tudjuk. A román parasztnak még kevesebb érzéke van a kertészkedéshez, mint a magyarnak és ennek következménye az, hogy úgy a városi, mint a falusi román lakosságot idegenek és különösen bolgárok látják el a kerti termékekkel. Minden évben februárius táján 9000 bolgár érkezik ide, kerti termékeket produkálnak, azokat eladják, azután télire visszatérnek hazájukba.

Szervezetük érdekes és a mai *tajfák* ugyanolyanok, mint voltak egy század előtt. Öt-hat év alatt a kertészlegény megtanulhatja a mesterségét és félre tehet keresményéből annyit, hogy önállósíthatja magát, *csorbacsi, majtor* lehet. Társakat keres magának és megfelelő területet, olyat, amely folyam, vagy tó partjához közel van, ahonnan primitív szerkezetű emelő kerékkel, melyet marha, vagy ló húz, vizet meríthet föl és csatornák megárok segítségével eloszthatja a kiszemelt földterületen. A föld holdjáért 40—100 korona hasznobért fizet, ami több, mint amennyit a mezőgazdasági kultúra be szokott hozni.

A földhasznóbéren kívül a kiadásokat alkotják: a vízemelő kerék konstrukciója, vonómárha beszerzése, kis talyigák, vetőmag, utiköltség és táplálkozás, összesen körülbelül 5000 korona. A kertészkedésnél 14 ember szükséges. A *csorbacsi*, vállalkozó 2000 koronát fektet az üzletbe és egy alkalmazottat, *csorákot* hoz magával, akinek oda- és visszautazási költségeit, ellátását fedezi és aki az egész szezonra 300 korona bért kap. Azután munkatársakat, *ortalizásokat* keres, akik kiegészítik pénzükkal a még szükséges tőkét és megosztják vele a *tajfa*, a társaság által nyolc hónap alatt szerzett nyereséget. A nyereség felosztásának különös módja van, amennyiben az egyes részek (*páj*) nem azzal az összeggel arányosak, amit az egyes tagok az üzleti tőkéhez adtak, hanem csupán az egyes társak ügyességével, munkaképességével. A szövetségnek csaknem minden részletét megállapítja az a szóbeli szerződés, melyet előre kötnek és melyet vallásos meggyőződés is erősít. Ritkán állnak elő pörök, ködések és ezek fölött egy Leskovácban székelő különleges bíróság ítélkezik. A nyereség felosztása legtöbbször a következőképpen történik: a vállalkozó két részt kap a 2000 korona tőkebefektetésért, az eladó, *prodovacs* másfél részt kap, mert noha ő földmunkát nem végez, nélkülözhetetlen ember a tájfaban, mivel ő ösméri az illető ország szokásait, nyelvét és hosszabb idő óta összeköttetésben áll a főbb piacokkal. Ez a társaság bizalmi férfiak, akinek kezén keresztül megy a termés és jön a pénz. Három társ, három jó munkás, akik összesen 2400 koronát adtak a tőkéhez

egy-egy részt kapnak a nyereségből. Hat másik társ, kevésbé ügyes munkás 3000 koronával járul a közös tőkéhez és egy-egy *fel* részt kap. Végül két tanonc, akik mindössze 400 koronával járultak a tőkéhez, a nyereségnek egy-egy *negyedrészt* kapják; megelégszenek ezek ennyivel is, mert a tájfaban való részvételük a mesterségben való kiképzetésüket jelenti. Tehát a tizennégy társ által elért nyereség *tíz* részre osztódik és ha figyelembe vesszük, hogy egy rész, egy *páj* 800—1000—1500 koronára rug, láthatjuk, hogy a társaság minden tagja meg lehet elégedve, mert munkája és ösmertei megfelelő díjazásra találhatnak.

A bolgár kertészek művelési módja is érdekes. Előre csiráztatják a magvakat úgy hogy megöntözik és takarókkal burkolják be. Az így beburkolt magot huszonnégy órán át fűtött szobában tartják, majd televénybe ássák, amelyben a magvak addig maradnak, míg kiültethetők helyükre. Ezt az időpontot egy tapasztalt munkás állapítja meg, aki igen figyelmesen vigyáz reá. A palánták bőségesen trágyázott ágyásokba kerülnek, amelyeket gyékény- és szalmafonatból készült takarók védenek a fagyok és éjjeli hideg ellen. Azután ültetik ki a szabad földre, de ez a kiültetés mindig este, vagy még inkább éjszaka történik lámpa világa mellett, ha a hold nem világít eléggé. Végül az öntözés, gyomlálás és a második trágyázás következik, ami azután a növényt a szükséges jó kondícióba juttatja.

Általában az a rendes állapot, hogy a korai főzelékekből augusztus hóig befolyó jövedelem fedezi a befektetett tőkét. Ekkor ezt visszafizetik az egyes társaknak és a bérért fogadott munkások előleget kapnak. A többi bevétel alkotja a tiszta jövedelmet, melynek felosztása fönt leirt kulcs szerint októberben történik. Ebben az időben a társak a kapott részekkel visszatérnek Bulgáriába, a falvakba, ahol az év nyolc hónapján keresztül csak az aggok, asszonyok és gyermekek vannak.

Ami a társaság leltárját illeti, néha eladják azt és az eladási árat a társak közt megosztják; még gyakrabban azonban a résztvevők egyike ott marad, és az ő gondjaira bízzák a leltári tárgyakat. Ez a hátrahagyott ór meg szokta venni társaitól a megmaradt főzeléket és télen, a hideg időszak alatt a saját zsebére jó drágán el szokta adni.

A bolgár kertészekben egész csudálatos mértékben van meg a munka szeretete, a takarékosági érzék, a szolidaritás és a nyereség utáni vágy. Ezeknek az erényeknek köszönhetik, hogy gyorsan összeszereszenek egy kis vagyont, amikor is aztán végleg letelepednek hazájukban.

A fogarasi gyümölcsstelepről.

Szeremley Császár Lajos, czófalvi (Háromszékvárm.) ev. ref. lelkész *Darányi* Ignác földművelésügyi miniszterhez emlékiratot intézett, amelyben igen figyelemreméltó észrevételeket tesz gyümölcsstermesztésünkről általában és a hir szerint tervezett fogarasi gyümölcsstelepről különösen. Az emlékiratot, amely írójának hozzáértéséről ad tanúságot, alkalmunk volt megösmerni és abból a következő részeket közöljük:

Én voltam az első, ki a kolozsvári *Kelet* című hirlap közgazdasági rovatában 1874-ben megjelent cikkemmel szorgalmazni kezdtem

gyümölcsészetünknek a kereskedelem érdekeihez leendő alkalmazkodását.

Az erdélyi részek amateurei közül feülültebb és gondolkodóbb termelők mindenike odáig csak arra törekedett, hogy az ismert gyümölcsnemek mindenikében bővelkedjék. És az egyes fajok tanulmányozásának bár igen hosszúra nyújtott korszakában ez az irány éppen nem volt elítélendő, kivált ha meggondoljuk, hogy az emporiumoktól való teljes elzártságunk közepett gyümölcsstermesztésünk egész rendeltetése abban merült ki, hogy a kertész gyönyörűségét elégitse ki s a termelőt az évnék minden szakában egészséges és kedves csemegével ellássa. Időteltén azonban bekövetkezett a szüksége annak, hogy valamiképpen a didacticában az *ex omnibus aliquid, ex toto nihil* elvét föl kellett váltania a *non multa, sed multum* elvének, azonképpen a gyümölcsipar is hangosan kezdte követelni a tömegtermelést.

Ennek a követelésnek lettem én a szószólója s *Kenessey* és *Máday* tanácsosok, kik különböző érintkezéseinkből értesültek róla, hathatósan propagálták az eszmémet, de buzgólkodásukba valami hibának kellett becsuszni, mert dillettantizmus kapta szárnyra, s az oly életrevaló kezdeményezést 32 évi dermálomba merítették.

Mindezeknek föllegetésével pedig semmi más célt nem akarok elérni, mint hogy igazoljam a jogcimet arra, hogy hir szerint tervbe vett fogarasi gyümölcsstelep beállításának kérdéséhez egyszerűetből származó jóakarattal hozzászólhassak.

Forrásom szerint a tömegtermelésre példadólag létesítendő gyümölcsstelepet Fogarasban 60 holdon és kizárólag almából szándékoznak berendezni.

Fogarasban és csak almából? ... Ez a két dolog az, ami engem fölszólalásra késztet, mert a főcél a példaadás s ha a kísérlet nem talál sikerülni: ujjabb s ki tudná megmondani milyen hosszú halasztást szenvedne az ügy.

Nem kétlem, hogy a fennebbi megállapodás az összes kertészeti és pomológiai tapasztalatok megfelelő mérlegelésével jött létre, de tekintve azt, hogy Fogaras város egész határa az Olt árterének azon vastag kavicsrétegén fekszik, mely alig 1—2 araszos humussal van fődve, előttem igen aggályos az a kérdés, ha vajjon összefüggő darabban létezik e azon 60 holdnyi olyan terület, melyet fatenyésztésre okszerűen föl lehetne használni? Hát a földárja vajjon részesült-e kellő figyelemben? mert ha annak szintje legalább 2 m. mélyen nem fekszik, akkor az általaj alkalmas ágya még almafáknak sem lehet. Az a jelenség ugyanis, hogy benn a városban még a 100-dik életéven túl is akárhány almafa teljes őserőben hatalmaskodik, ne ejtsen tévedésben senkit, mert a klíma kiválóan alkalmas volta mellett azok csak annak a körülménynek kétségtelen bizonyítékai, hogy századokon át a különböző célokra szolgáló töltögetések és személtlerakodások a talaj humusát éppen ott kellő vastagságra hizlalták. Van azonban a vármegyében akárhány olyan terület, mely a célnak megfelelő minden kellékben bővelkedik.

Második aggályom a körül forog, hogy az egész telelepnék kizárólag almafával leendő benépesítését tervezik.

Nálunk a termés rendszerint fajra jár. A mely év kedvez a lágymagvuaknak, csaknem mindig mostoha a csontárokhoz és megfordítva. Csak igen ritkán s kivételesen kedvező időjárás mellett fordul elő az az eset,

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király- tér, 7. sz. saját házában.

Betéteteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskőkre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

(1007.)

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Áruraktárat (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a botárolt árukat és azokról előleget adnak. Ugyanott kölcsönzések is kaphatók.

hogy minden fajta gyümölcsünk bő terméssel örvendeztet meg.

Sajnos, ezen szabály alól Fogaras földje sem képez kivételt s én, mint termelő, tudva nem készítenék magamnak olyan állapotot, hogy telepem, melyet állandó nagy regie terhel, csak minden 2-3 évben adja meg a maga hozamát. Ez okon a telep almával és szilvával vegyesen volna farkasfogasan beültetendő annyival is inkább, mert ez a mivelet aképpen eszközölhető, hogy az almafák semmit sem szenvednek miatta, mivel a szilvák 25 év múltán éppen akkor fognának kivülni, mikor az almafák kezdenek nagyobb dimenziókat ölteni s a telep már a meddő évek fenntartási szükségét is jól megbírja.

Jóllehet, forrásom semmi egyébre támogatást nem nyújt, legyen megbocsátva a kertész scrupulositásának s a vén ember közlékenységének, ha nem bírok még egy szoros kapcsolat-kérdésre leendő kiterjeszkedés ingerének ellenállani.

Ma már minden valamirevaló pomológus tudja, hogy kivált almáknál nagy tömegekben az *egyféleség* a termékletlenség veszélyével jár. Ennélfogva a fölállítandó telepbe kétségen kívül több nemes fajt szándékozik felölelni. Az erdélyi részekben uralkodó vélemény szerint ezek között első helyen állanak a *batull* (roppont buja koronáját állandóan kés alatt kell tartani) és a *pojnyik* (száraz években fergesedik s nagyon hull, nedvesekben pedig szegesrothadást kap), de nagy társaságban nem a legjobb párok, mert termékenyítés tekintetében egymás iránt nagyon közömbösek. Legtöbb tájra kiterjedő hatásával e részben a legjobb szolgálatot az *arany parmén* teszi s noha nagyon silány fája igen rövidéletű, az ültetvényben mégis felesszámmal helyet kell szorítani neki, amit én azért sajnálok, mert e miatt a telep nem válhatik egyszersmind az erdélyi 5-6 legjelesebb specialitás muzeumává. Pedig *pojnyik*, *montineszku török-muskotály*, *Erdély-füszere*, *batull* és *marosszéki-párizs* állományának egy jól ápolt és célszerűen berendezett telep milyen hatályos éltető forrása lehetne Erdély gyümölcsészete reformjának, mondhatnám becses unicuma. Persze ezeken kívül is vannak nekünk igen jeles saját fajaink, mint a *sóvári* és *gyógyi* stb., de ezek helyhez kötöttek. Ilyen a *montineszku* is, de Fogarasról lévén szó, ennek éppen ott van az édes hazája.

A fajok megválasztására célzó jelzéseim természetesen csak akkor számíthatnának kellő méltánylásra, ha illetékes helyen megösmernék az erdélyi kiválóságokat, így: Fogarasról a *montineszku* (elhelye Oláh-Ujfalú — Péchi kert), *Erdély-füszere* (Schmáketer néven a Brust örökösöknél legszebbek kaphatók.) Besztercéről a *török-muskotály* (Posmaner néven minden szász atyfinál található), és Marosvásárhelyről a *marosszéki-párizs*. Ezeket aztán az érettségnek hűvös helyen bekövetkezett kellő fokán ahhozértők izelítsék meg s határozzák el, ha vajjon tulozok-e, ha azt állítom: hogy ezek akármelyike, de főleg a *montineszku* és *Erdély-füszere* hivatva vannak a koronásfők asztalát a francia renetektől s az osztrákok Rosmaringja és Maschanskere elől elhódítani?

A gümőkór meghatározása és ellene való védekezés.

Irta: Tormay Béla.

II.

A második védekezési módszer az, melyet *Ostertag* tanár hozott javaslatba, melynek alapelvét *Behring* dr. három évvel később mint jelszót momdott ki és pedig: „nem minden gümőkór egyúttal sorvadás” (t. i. legalább klinikailag, mert az anatómiai fogalom ugyanaz). *Ostertag* ugyanis ezt a védekezési eljárásban bizonyos fokig alkalmazta, azaz ezt részben arra fektette.

Ostertag tanár javaslatát a szarvasmarha tuberculosisának leküzdésére az „Ostpreussische Holländer Herdbuchgesellschaft” vette legegyszerűbben fogantatba és az eljárás már ötödik esztendeje, hogy alkalmazásban van.

Nevezett társulat eljárását *Müller dr.* állította össze és a Hamburgban megtartott higiénikus kiállításon mutatta be az az iránt érdeklődő gazdaközönségnek.

Ezen munkát szerint a tenyésztési társulat tevékenysége kettős, vagyis két részzel bír. Az egyik a nagy — nálunk „számos”-nak nevezett — szarvasmarhákra vonatkozik, melyek a két éves kort már meghaladták, a másik a borjuknál alkalmaztatik.

Ostertag dr. szerint először is azokat az állatokat kell kikutatni, melyek a tuberculosis terjesztőiként tekinthetők. Terjesztik pedig azok, melyek az ugynevezett „nyilt” tuberculosisban szenvednek, és pedig:

1. a gögben, a légcsőben és a tüdőben;
2. a tőgyben;
3. a mellékherékben és esetleg a herékben, továbbá a tehének méhében, végre
4. a béltuberculosisban szenvedők.

Az első időpont alatt említettek kiköhögik nyálkás váladékban a bacillusokat és közvetlenül veszélyeztetik környezetüket.¹⁾

A tőgyükben megtámadott tehének infectiosus tejet adnak és így a borjuk által a köröcsirák a beleken át felvétetvén, részint helyileg, részint pedig a testben elterjesztik a szóban levő betegséget és ezért épen a *tőgytuberculosisban szenvedő tehének a közegészségre is a legveszélyesebbek*.

Az ivarszervek megtámadása folytán a nemzett, a beteg méhben fejlődött borjuk nagy ritkán betegen elletnek.

A váladék, ép úgy mint a béltuberculosisban szenvedő állatok ganéja, ha megszárad és porlik, az állatokra vészt hozóvá lehet.

A két évesnél idősebb állatokon időszakos klinikai vizsgálatok útján állapítatik meg a betegség jelenléte. A vizsgálatok megejtésére a társulat feladatainak megfelelni képes négy állatorvost alkalmazott, kik közül kettő rendszeres körutjaikban végzik a klinikai vizsgálatokat. A vizsgálat mindig a tőgyön kezdődik és akkor teljesíti az állatorvos a tőgyvizsgálatot, mikor az lehetőleg tiszta kifejés után lohadt állapotban van.

A tüdők vizsgálata az állat erős (ügetésben való) meghajtása után eszközöltetik,

¹⁾ Dr. *Lorenz* nyilatkozata szerint kimutatható bejárja a tuberculosis bacillusának az állati testbe az ornyílások és a száj. (A. C. T. E.)

még pedig auskultációval és perkusszióval kétes esetekben az állatvizsgálat megismételtetik és megköhögött²⁾ a kiköhögött váladék a vizsgálat tárgya.

A megállapított gög, légcső, vagy tüdő tuberculosisban szenvedő állatok késedelem nélkül levágnak. A kétesek elkülönítve tartatnak és abban az esetben, ha a klinikai vizsgálat annak idején, t. i. az ismételt vizsgálatok alkalmával kellő támpontot nyújt, ezek is vágóhidra jutnak.

A női ivarszervek a hüvely kikanalazásával vizsgálatnak és az így szerzett anyag bakteriologiai vizsgálat tárgya.

A tőgy megvizsgálásakor talált gyanus helyekből kis szigonynyal vett tőgyrészekéken végeztetik a bakteriologiai vizsgálat. Végre a tejvizsgálatokra fektetnek nagy súly, ennek eszközölhetésére az egy-egy istállóban összesen fejt és összetöltött tejből vétetnek időszakonként próbák, melyek külön e célra készült bádgedényekben sózott jég között küldhetnek a vizsgáló állomásra, hol centrifugáltatnak és az üledékből oltanak tengerimalacokba. Abban az esetben, ha a beoltott állatokban pozitív eredmény látható, az illető istálló tehénállományát a klinikai vizsgálatokat végző állatorvos azonnal gondosan átvizsgálja és az ekkor nyílt tuberculosisban talált állat azonnal a selejtbe jut és vágóhidra kerül. Ez az eljárás eleinte minden két hónapban, később évenként kétszer történik.

A fiatal állatok megvizsgálása, hogy csakis egészséges növendékek (üszök) jussanak a tenyészetbe, fontos feladatát képezi a felügyelő és külső szolgálatot teljesítő állatorvosoknak.

Erősen fertőzött nyájokban is egy, legfeljebb két száztóli tuberkulotikus borju elletik, a többiek egészségesek. Feladat tehát, hogy az egészséges borjuk a befertőzéstől megvédessenek, ami egyrészt fertőzött tej, másrészt a szabadá lett tuberculosis bacillusának felvételével történhetik.

Az iméntinek lehetőleg elkerülésére a borjuk az ellést követő harmadnapra, mikorra a kolostrum felvételével a bélszuroktól megtisztultak, elválasztatnak az anyjuktól és ettől kezdve pasteurizált vagy sterilizált tejjel tartatnak. A tejtől való elválasztás alkalmával tuberkulózisnak vetik azokat alá és a melyik borju rekiót mutat, mézáróshoz megy. Az ilyen a gazdák fel nem nevelhetik, mert az egyenes kár lenne rájuk.

A mint már említettük, a társulat négy állatorvost tart. Kettő végzi a klinikai vizsgálatot és folyton uton van, a másik kettő a laboratóriumi munkát teljesíti.³⁾ A négy szakember körülbelül 13,000—15,000 darab tehén vizsgálatát és felügyeletét végzi.

Az elmondottakból látható, hogy ez az eljárás semmi esetre sem olcsó és okvetlenül sok munkával jár. Hogy az eredmény minden irányban ki fogja-e a várakozásokat elégiteni,

²⁾ A megköhögöttesre erős vizsgáló a mart két kézzel megfogja és a gerincet megrázza, ami a beteg állatnál rendszeren köhögést eredményez.

³⁾ A tejnek göröcsővel való vizsgálatától elálltak. Dr. *Aujersky* Aladár szerint ez nem könnyű, mert a tuberculosis bacillusához hasonló pálcikák föfedése által a tuberculosis bacillus kimutathatás megnehezedett (A. C. T. E.)

„AGRARIA” magyar gépforgalmi és szerszám-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság resiczei mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen tégelyacéleletej.

Páncélacél-kormánylemez.

Magasított acél-ekefej.

Porvédő kerekek.

Acél [] gerendely.

Sírgöncim: „Agraria” Budapest. Rövidített levélcim: „Agraria” Budapest, V., Váci-ut 2.

Tiszta acélanyag
s a j á t
hámorainkból.

1457

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső-rangu magyar gyártmány, felülmúlja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Szivattyúk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
 WIEN, II., Handelsquai No. 130.
 Mintaraktár: I., Schwarzenbergstrasse No. 6.

1718

azt a jövő mutatja majd meg? A német gazdák közül sokan, különösen a hamburgi higiénikus kiállításon működött juri Ostertag dr. eljárását nagy elismeréssel fogadta és az előbb megnevezettnek a két legnagyobb kiállítását ítélte oda, még pedig kiindulván abból, hogy az Ostertag-féle védekezési módnak az az előnye, hogy gazdaságilag könnyebben kivethető? és hogy ezen az úton a szarvasmarha-állomány fokozatosan a tuberkulózistól megszabadítható.

Voltak azonban, kik ezekkel ellenkező nézetet vallottak, például maga Bang tanár Müller dr.-nak az e tárgyban tartott előadása alkalmával ennek kifejezést is adott.

Néhány szóval még a tőgytuberkulózis megállapításáról is meg kell emlékeznünk. Ennek a kóralaknak megállapítása klinice sok esetben könnyebb, de ha a vizsgáló állatorvos így elegendő támpontot nem talál, a tejvizsgálat a kívánt tájékozást sokszor megadhatja.

A borjúk oltása, csakis átvétele a Bang-féle eljárásnak és határozottan igen előnyös eszközülésnek mondható.

(Vége következik.)

Könyvismertetés.

A dohánytermelés körüli legfőbb tudnivalókról irt *Grasseli Norbert* egy 60 oldalos nagyon hasznos füzetet. Hazarészünkben ez időszereint ez az intenzív művelési ág nem igen van elterjedve a „monopol” jóvoltából és inkább csak állami telepeken van hirmondó belőle, mikor pedig régebbi időkben Fogaras, Szemerja, Ugra füstölő termékei híresek voltak. Ujabbán ugyan a székelyakció keretében eszközöltetnek kísérletek s ily helyeken a fenti könyvnek jó hasznát fogják látni. De forgathatja nem termelő gazdaközönség is, mert egyszerű tiszta nyelvezettel, röviden van megírva s sok oly gyakorlati (talajmivelő, palánta-nevelés, műtrágyázási) fogásokra tanít, a melyeket máshol is lehet alkalmazni.

Királyhágontuli dohánytermelő olvasó közönségünknek még a legmelegebben ajánljuk e csinos munkát, mert oly szakértő tollából kerültek ki sorai, aki az ország főbb dohányvidékein már három évtizede foglalkozik hivatásból mint kir. dohány-tisztartó, tehát módjában volt a legjobbat, legcélszerűbbet kiválasztani, a megfieléseket megkísérlni, s így az olvasóközönségnek csak hasznosat nyújthat. A dohánytermelés szempontjából szól: a dohányos talaj megválasztásáról, annak előkészítéséről, trágyázásáról, vetésforgóról, palántás ágyakról, magvetésről, átduggatásról, kiültetés, kapálás, töltögetés, buggáos, magtermésről; a levelek töréséről, fonyasztásáról, fűtéses szárítása, tisztázása, válogatása, csomózása s bálozásáról. A dohány-betegségeiről, a vajfűről, sarjudohányról, szárító pajtákra, s a dohánytermelés hivatalos tudnivalóiról. A könyvecske szerzőnél: Békés-Csabán rendelhető meg (M. kir. dohánybeváltó hivatalban).

Borona.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet *Kolozsvár-megyei szakosztályának* intéző-bizottsága folyó hó 10-én, (szerdán) délután 3 órakor a vármegyeház kistermében ülést tart, melyre címzettet tisztelettel meghívja

az elnökség.

Tárgysorozat:

- Mult ülés jegyzőkönyvének bemutatása.
- Földmivelségi miniszter leíratai:
 - általános segély engedélyezéséről
 - kisgazdák tanulmányúti segélyének engedélyezéséről
 - gazdasági munkások gazdasági törekvéseinek támogatásáról.
- Kolozsvármegye alispánjának átiratai:
 - a Kolozsvármegye mezőgazdasági érdekeinek gondozásáról szóló jóváhagyott szabályrendelet közlése;
 - a szőlőművelés előmozdításáról szóló szabályrendelet-tervezet véleményezése ügyében;
 - a komlótermelés népiesítésének véleményezéséről;
 - a községi utak befásításának véleményezéséről;
 - Meregyő község vásárendélyezési kérelmének véleményezéséről;
 - Egységes vásárrendtartási szabályrendelet-tervezet készítéséről;
 - Fejérmegye határozatának véleményezése a mezőgazd. cselédek szolgálatának kezdő időpontjáról;
 - Fejérmegyei gazd. egylet átiratának véleményezése a mezőgazdasági munkásmozgalomról;
 - Temesmegye törvh. bizottsága átiratának véleményezése a mezőgazd. munkásmozgalomról.
- Kolozsvármegye közigazgatási bizottságának átirata gazdatiszti alaki képesítés aló való fölmentés tárgyában.
- Földmivelségi miniszteri meghatalmazott átirata selyemtenyésztés tárgyában.
- Orsz. Gazdasági Munkás- és Cselédsegélypénztár átirata a pénztár tagszámának emeléséről.
- Javaslat a sertésenyésztés emelésére.
- Jelentés
 - gyümölcsösbírálat megejtéséről;
 - tejszövetkezeti szervezkedésről;
 - állami szőlőjtványok hirdetéséről;
 - elnökileg elintézett ügyekről.
- Ülés napjág beérkező tárgyak.
- Indítványok.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— A tordai kiállítás. Folyó hó 1-től 6-ig ipari és mezőgazdasági kiállítás volt Tordán gróf *Bethlen* Bálint főispán védnöksége, az ő és *Horváth* Domokos meg *Pethő* Miklós buzgó közreműködésével. Jóleső érzéssel konstatalhatjuk, hogy a királyhágontuli országrész egyik kisebb városában is, mint Tordán, igazán szép és tanulságos kiállítást

sikerült rendezni és pedig nemcsak ipari, hanem mezőgazdasági szempontból is tanulságos. A kiállítás ipari csoportjában a magyar ipar volt egyeduralgódó: ez foglalt el minden helyet a földött csarnokban, a vármegyeház nagytermében és a szabadban. Amott különösen a kézműiparnak láttuk gazdag tárlatát, a vármegyeházán a háziipar dominált, a szabadban Kühne, Kalmár, Bächer, Alfa Separator stb. gépei voltak elhelyezve. A mezőgazdasági termékek szintén a vármegyeházán voltak elhelyezve és ezen kiállítási csoportban általános érdeklődést keltett a *székelyföldi miniszteri kirendeltség* kiállítása, amely 28 székelyföldi tejszövetkezet működését demonstrálta termékekben és képekben és még jól sikerült fényképekben mutatta be a kirendeltség legelőjavítási munkálkodását. Sok szép gyümölcs és kerti vetemény szolgáltatva tanúságát annak, hogy Tordaaranyos vármegyében a gyümölcs- és zöldségtermelés is megfelelően magas fokot áll. Az állat- és baromfiállítás csak 5-én kezdődött meg, de az előjelek után itélve elég szép siker fogja koronázni ezt is. A kiállítás rendezését illetőleg azonban két megjegyzést kell tennünk. Az egyik az, hogy a falusi és városi gazdálkodó nép nem nézhetette a kiállítást és nem tanulhatott belőle, mivel a kiállítás időtartamában se vasárnap, se ünnepnap nem volt. A másik az, hogy az ilyen kiállításoknál — ahol, mint Tordán; hely van — kár az állatkiállítást más napon megnyitni és rövidebb időre korlátozni, mert ez az érdeklődés megsztására hat és a kiállítás összbnyomását csökkenti.

— A komlópiacokról. Kolozsvár 1906. október 3. A mult heti jelentéshez képest még mindig a zsidó ünnepek befolyásolják a komlóforgalmat, azaz a nagy piacokon alig volt adás-vevés, s csak az alügynökök működtek kint a termőhelyeken, de csekély megbízatásokkal s árkinálattal. Hasonlóképpen folyt ez Segesvár és Bács-Petróc környékén is. Általán még mindig vontatott az üzlet, lassan keresnek árut, de nem is igen kínálnak a cseh s bajor termelők sem: mintha sejteneék, hogy még 20—30%-al javulni fog a komló ára október végére. Élénkebb forgalomra október második hetében van kilátás, így az erdélyiek is többen készülnek az október 11-ki *segessvári komlóvásárra*, ahová nagyon ajánlatos sürgősen 50—60 gramm komlómintát küldeni. Szeptember végén: a cseh Auscha környékén 50 kgronként 150—190 koronát, a morva komlóvidéken 130—175, nyugati Galiciában 160, keleti Galiciában 130—140 koronát fizettek a komlóért: tehát érthetetlen, hogy nálunk alig bir az ár elmozdulni a 100 korona mellől 50 kilonként! *Nürnbergben* erősen várják az angol és amerikai exportöröket s akkorra várják a komlóüzlet erős fellendülését. *Spaltban* 140—150 márka 50 kgrmm ára, a *saazi* piacon szeptember végén a saazi termés 220—215—190 koronán kelt el per 50 kgr.; a galiciái és morva 150—160, más vidéki 140—150 koronán. A Segesvárt időző cseh kereskedők panaszkodnak, hogy a M. Á. V. raktárhelyiségei szűkek, s hogy más nagy forgalmu évekhöz képest az idén is sok komló zsákot a szabadban ponyva alatt kell rak-

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fű és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

utódai

fehérenmű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságu szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

tározni, mert sokszor nem volt elegendő vasuti kocsik sem. Erről talán a brassói kereskedelmi kamara tehetne sürgősen.

— Szarvasmarhadíjazás Csikvármegyében. Csikvármegye Gazdasági Egyesülete a m. kir. földművelésügyi miniszter támogatásával folyó 1906. évi november 5-én *Kászonal-tizen*, november 6-án *Csikszentmártonon*, nov. 7-én *Csik Karczalván*, nov. 8-án *Gyergyószentmiklóson*, nov. 9-én *Gy.-Tölgyesen* szarvasmarha díjazásokat rendez. Minden díjazásnál 300 korona értékű díj osztatik ki borjastelenek és üszök-tulajdonosai részére. A díjazás feltételei: Díjazásra csak csikvármegyei gazdák jelentkezhetnek magyar erdélyi fajtahoz tartozó teheneikkel és üszöikkel. Pénzdíjakat csak kigazdák (50 holdon alul) nyerhetnek. Nagyobb gazdák oklevéllel tüntetnek ki. A kiállító községi bizonyítványát köteles igazolni, hogy a kiállított állat saját nevelése, vagy legalább egy év óta birtokában van.

— Az alsó-zsuki löversenyek. Az Erdélyrészi Falkavadász Társulat három napig tartó versenyei közül szeptember hó 30-án volt a versenyek első napja. A verseny eredményei a következők:

I. *Paradubitz* akadályverseny. Díj 1000 korona, adja a Magyar Lovaregylet (a földművelésügyi miniszterium által engedélyezett szubvencióból.) Táv. kb. 4 km. 4 éves és id. versenyt nem nyert lovagnak. Gróf *Teleki Artur Santoy* ja első, Izzága második.

II. *Elsőosztályú állami ménék versenye*. (Vadászverseny.) Első *Hándok*, második *Bladibird*.

III. *Bárá Wesselényi Béla emléktverseny*. Akadályverseny. Díj 2900 korona. 1000 korona a győztesnek, 450 a másodiknak. 4000 korona a győztes tevéstőjének, 100 korona a győztes lovasnak. Táv. kb. 3 km., báró *Bánffy Albert Linká*-ja első. *Ararát* második.

IV. *Második osztályú állami ménések versenye*. (Vadászverseny.) *Kolozs* első, *Cidram Amaty* második.

V. *Háromévesek versenye*. (Sikerverseny.) Díj 1000 korona a győztesnek, 200 korona a másodiknak. Táv. 2 kilométer. Báró *Bánffy Albert Elza*-ja első, *Bomba* második.

VI. *Harmadik osztályú állami ménék versenye*. *Nonius* első, *Shagya* (lov. Trebicsek) második.

— Vándor pincemesterek. A budafoki m. kir. pincemesteri tanfolyamnál ezidő szerint 5 vándor pincemester van alkalmazásban, kik a bortermelő közönségnek a helyes szüretelési eljárás, valamint az okszerű pincekezelés bemutatása céljából rendelkezésre állanak. A vándorpincemestereket a bortermelő közönség, ha eziránt egyszerű levélben a pincemesteri tanfolyam igazgatóságához fordul, igénybe veheti, a fél által viselendő költségek: az utazási költség oda vissza, élelem és lakás, két korona napidíj. Ha a pincemestereket egyszerre több szőlőbirtokos kéri, ugy a jelentkezés sorrendjében bocsátják az illetők rendelkezésére. Tömeges jelentkezés esetén egy-egy bortermelőnél egy hétnél tovább nem maradhatnak.

— Az olcsó marhasó. A pénzügminiszter újabb rendeletet adott ki, amelylyel az olcsó marhasóról szóló 1904. törvény végrehajtási utasítását némiképpen módosítja. A legfontosabb változás az, hogy az őrölt (poralaku) és sajtolt marhasó ezentúl *Sziget kamarán* és *Parajdon* állittatik elő, míg Marosújváron csakis őrölt marhasó és ez is csak a közfelfokú fogyasztók (sókisárusok) részére. A kisebb méretű 5 és 25 kilogramm őrölt (poralaku) marhasót tartalmazó zsákok és

az 5 és 10 kilogramm sajtolt marhasódarab f. évi október hó 1-től kezdve hozatnak forgalomba. Az őrölt marhasónál a zsákok, a sajtolt marhasónál a sajtolás költsége méter-mázsánként 1 korona 60 fillért tesz ki, amit a marhasó alapárához ezentúl hozzá fognak számítani.

— A Munkácsy-szobor pályázat meddő maradt. Egy pályamű sem érte el azt a színvonalat, amelyet a jury megkövetelt. Bezzeg másképpen volna ez, ha a pályázók között tűz nének ki pályadíjakat! Akkor az első díjat egész biztosan az *Első Alföldi Cognacgyár r.-t.* nyerné el.

1709

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felolós szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA.

Ertesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy a kedvező feltételű kölcsönnyújtása és előzetes eljárása révén kitűnő hírnevű

„Nagyszeheni földhitelintézet”

részeről, Kolozs és több szomszédos megye területére ingatlan jelzálog kölcsönök

„kizárólagos ügynökségével”

biztattam meg. Ebbeli működésomban legkedvesebb kötelességem, hogy a bizalomteljesen hozzám forduló feleknek a lehetőségig gyors és költséget kímélő eljárással szolgálatára legyek. Bárminemű felvilágosítással, útbaigazítással készségesen, díjmentesen szolgálok.

Különös előnye eljárásomnak, hogy minden kölcsönvevő bármily elhanyagolt birtok- és teher viszonyai véglegesen rendeztetnek. Egyidejűleg óva intem a n. é. közönséget akár helybeli — akár budapesti — vagy vidéki pénzközvetítő csábító hirdetéseknek vagy „szaladó ügynököknek” — amelyek ilyenmű jelzálogkölcsönt pénzintézetek közvetlen megbízását nem igazolják — fel nem ülni, mert ezek eljárása teljesen megbízhatatlan, időt vesztes és minden esetben, akár eredményes, akár nem, terhesen költséges.

1243

Erdélyi erdő-faanyag és bányaugynökség.

Gombos Benő Kolozsvár, Malom-u. 16. sz. Ugyanott discret és legmegbízhatóbb módon bér-és magánházak, építési feltek, földbirtokok eladása és vétele a legkedvezőbb feltételekkel, valamint birtokbérletek lebonyolításnak.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em. Alakult 1900.

Biztosítéki alap:	
Alapítványok a kormány hozzájárulásával	1,958.240.—
Tartalékok	601.263.98 „
	Összesen: 2,554.508.98 K.
1901. évi fölösleg	90.349.— K.
1902. „	59.782.26 „
1903. „	109.331.73 „
1904. „	72.438.23 „
1905. „	61.730.60 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből ugy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfelesleg közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1904 és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

AZ ADRIAI BIZTOSÍTÓ-TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vagyonbiztonsági tőkéje 116 millió korona.

A magyarországi igazgatóság intézője:

Br. PODMANICZKY FRIGYES.

E társulat, mely 65 éves fennállása óta 470 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételek mellett; tűz- és robbanási-, valamint jégokozta károk ellen, továbbá az emberek életére, halál és elérési, valamint kiházásitási esetekre.

Erdélyrészi vezérképviselőség

Kolozsvárt:

Szekula Akos

vezérfelügyelő. (1003.)

Törvényesen védve: Minden utazás és utánnomás büntetendő, törvény-nemtudás, nem mentésig.



Bíró: Vádolt, Ön az egész és utolsó pénzt céltalanul, érték és hatás nélküli szerekre pazarolta, dacára annak, hogy úgy mint mindenki, Ön is tudhatta, hogy *Thierry-féle balzsam* és *centifolia-kenőcs* a legmegbízhatóbb és a leghatásosabb szerek minden esetben és ezt a közönségveleek ezreivel lehet bizonyítani. Vádolt: Sajnos, többször hagytam magamat félrevezetni és minden nekem felkínált érték- és hatás nélküli szerhez folyamodtam, amit azonban öszintén sajnálók.

Bíró: A tudatlanság a törvény szerint nem menthető, vagy igazoló ok. Miért nem hozatta meg magának *Thierry* gyógyszerészét *Prégrád*-ból a közönségveleek ezreit tartalmazó füzetet, amit bárki is ingyen és bérmentve megkaphat?

Vádolt: Ez a körülmény, sajnálatra, előttem ismeretlen volt. Bíró: Azon kikötéssel, hogy e mulasztást a jövőben pótolni fogja, most felmentem azon vád alól, hogy az önmaga és családja iránti gondosságot elmulasztotta. De ígérje, hogy jövőben óvakodni fog lépre menni és nem veszi majd a sokféle hatás nélküli haszontalan szereket és hamisítványokat s csakis a *Thierry-féle balzsam* és *centifolia-kenőcsöt* fogja meglegő hatásuaknak tartani. Az egészség törvényeit okveten be kell tartanunk, mert ezek elhanyagolása betegségek és a szerek elgyengülése által bűnhődnek. Az emberiség segítségére, a betegségek és fájdalmak lecsillapítására legbiztosabban *Thierry* szeret szolgálnak és senkinek sem kell tovább hibáivalon szenvedni, ha ezen olcsó szerek mindig a háznál vannak és állandóan alkalmazzák.

A *Thierry*-balzsam páratlan szer köhögés, katarus, mellfájás, tüdővész, toroklob, rekedtség, bronhitis, májelfajulás, gyomorgörcsök, kolika, emésztési zavarok és különösen influenza ellen és biztos gyógyulást hoz mindenkinek.

Ára 12 kis- vagy 6 dupla-üveg, vagy pedig egy nagy különlegességgel füvegnek 5 korona bérmentesen.

Thierry centifolia-kenőcs a netovábbja a szereknek sebek és gyulladásoknál, mell és mellkeményedéseknél, keléseknél, sérüléseknél, karbunkulusoknál, kelevényeknél, hólyagoknál és gyermekfelforrásainál. Megpuhit és megnyit minden szálkát vagy a testbe jutott idegen dolgot. Idejekorán alkalmazva megakadályoz minden vérmérgézet és feleslegessé tesz minden operációt. Egy tégely ára bérmentve 3 korona 60 fill.

A tájékoztató füzetet ezernyi elismerővel bárki is ingyen és bérmentve megkapja.

A szerek szétkülsése csakis a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett történik.

Megrendelési czim:

THIERRY A. gyógyszerész *Prégráda* Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Kapható: *Török József* és dr. *Erger J. L.* gyógyszerészeknél. *Budapest*, *Vértes Lajos* gyógyszerésznél *Lugoson* és minden nagyobb gyógyszerertárban és drogeriában. 1723



Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apothek des A. Thierry in Prégrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Telefonszám 394. **Men del Lázár Fiai sörfőzdéje, Torda** Telefonaszám 394. Ajánlja: hordókban és palackokban legjobb minőségű 1735 világos korona sörét A már 10 év óta fennálló Kolozsmegyei főraktár Kolozsvárt, (Óvár, városi sörház) saját kezelés alatt áll. Kolozsvárt kapható minden italmérésben, fűszer és csemege üzletben.

= Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök =

az országszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszerezt 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménnytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménnytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. — Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. — Sürgőncim: Kalmár-rostagyár.

Bérbeadó birtok,

a besztercenaszódmegyei **Bilak** községben, Beszterce várostól 15 km.-nyire, Szeretfalva vasutállomástól 7 km.-nyire fekvő **bilaki uradalom.**

Bérlet tárgya circa	2052	kat.	hold,
melyből beltelek	68	kat.	hold
szántó föld	898 ¹ / ₂	”	”
rét	207	”	”
legelő	581 ¹ / ₂	”	”
erdő	271	”	”
utak és egyéb inproduktív területek	27	”	”

A birtok jelenleg kiváló jó conditióban van, mert az utolsó 15 éven át a közös katonai kincstár nagyobb csikótelep céljaira tartván bérletben, igen nagy mennyiségű istálló trágyával rendelkezett. Belsőségben urasági lak s körülötte szép fenyves; gazdasági épületek fölös mennyiségben és igen jó karban.

Bérlet kezdete 1907. szeptember 30.; tartama 12—15 év.

Bérlőtől óvadék megkívántatik.

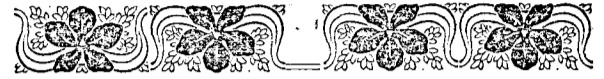
Bővebb információt nyújt és tárgyalásokat folytat 1906. október hó elsején tul: 1782

Gróf Bissingen Ottóné

birtokainak központi kezelősége.

Megyesfalván, u. p. Marosvásárhely.

U. i. közvetítőkkel nem tárgyalunk.



Magyar Jelzálog Hitelbank

képviselősége

Kolossvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt (gr. Rhédey-ház I. e.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona

záloglevél kölcsönöket

nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4¹/₂%-os

záloglevelekben.

A jelzálogul felajánlott erdőrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férfai adnak véleményt. 1001



1465.



Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.
Motorgyár és vasöntöde: Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomobilok, szivó-gáz-motortelepek 2—3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

- Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
- Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gázgépek szivó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
- Locomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
- Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
- Hűtőtelepek és jéggyárak.
- Gépberendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kékfestő-gyárak részére.
- Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.
- Borsajtók és szőlőzúzó. 1475

Gőzeke acetylen-lámpák

kocsirud-, Spritzbogen-, kézi-, udvari-, nctai-, automobil- és

St. HUBERTUS

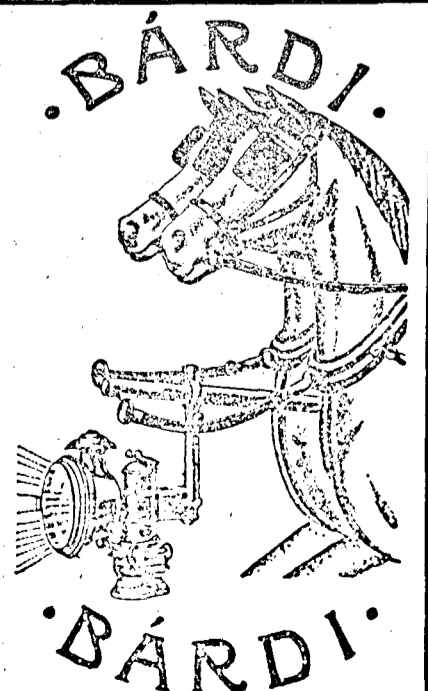
vadászati

acetylen-lámpák

Bárdi József

Budapest, VI., Gyár-u. 10.

Király-utca mellett. 1781



GŐZEKÉKET, = GŐZ-UTIHENGEREKET =

1758

és

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42—50

BUDAPEST—KELENFÖLD

a vasútállomással szemben.



Hatása biztos!

Páraflan a maga nemében!

Ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak egyedüli gyárosai:

Lutz Ede és Társa festékgyárak

1755. III.

Budapest, VII., Örmagy-utca 4.

ELADÓ HÁZHELYEK! Kolozsvár legszebb jövőjü. nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET telkén, az Attila-utcában, még néhány jó fekvésű házhely eladó.

Bővebb értesítés: naponta délelőtt 11—1 óráig és délután 4 órától 6 óráig az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári irodájában, Kolozsvárt, Petőfi-utca 7. szám alatt, I. emeleten balra.

Csatornázás! Vízvezeték! Villanyvilágítás!

Hirdetéseket jutányos áron felvállal a lap kiadóhivatala

GRAND PRIX a párisi 1900. évi világiállításon.

1737 II. Kwizda-féle

Restitutionsfluid.
Cs. és kir. szab. mosóvíz lovak részére. — Egy üveg ára 2 kor. 80 fillér. 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál elő- és utóerősítőül, ina. merevségénél stb. az idomításnál kiváló munkára építíti a lovakat.

Korneuburgi marha-táppor.
Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.
1 doboz 1'40 K — 1/2 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle szabadalmazott Lábszár-védő gummiból.
szürke, fekete, baúna és fehér színben és négy nagyságban készíttetnek és pedig a bal és jobb lábak részére, a—b-nél mért terjedelem szerinti
1 sz. . . . 20—22 cm. 3 sz. . . . 24—27 cm.
2 sz. . . . 22—24 cm. 4 sz. . . . 27—30 cm.

Pneumatic-lábszárvédő gummiból és légpárnával
szürke
1. sz. Kor. 5-50, 2. sz. Kor. 5-90, 3. sz. Kor. 6-40, 4. sz. Kor. 7-30
fekete, barna és fehér
1. sz. Kor. 5-90, 2. sz. Kor. 6-40, 3. sz. Kor. 6-80, 4. sz. Kor. 7-70

Képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve. Főraktár:
KWIZDA JÁNOS FERENC
cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, bol WIEN.

Elpusztíthatatlan minőségű
juta-, len- és kenderzsákok
legtisztább magyar lenből készült vízhatlan vitorlavászon és juta kazal, gép- és szekértakaró

ponyvák
bármily nagyságban gyári áron 1738

kölcsönzsákok
minden célra

kölcsönponyvák
vasuti kocsik, szekér, behordási, rostaalj és repceponyvák és asztagtakarás-hoz legméréskeltebb kölcsön díj ellenében
Kölcsön és vételre vizmentes esőköpenyegek

Hungária kévekőtelek.
130, 140, és 150 centiméter hosszban
Minden anyag töltésére alkalmas egyszerűhasznált zsákok vétele és eladása:

Nagel Adolf
zsák- és ponyva-nagyraktár és kölcsönintézetében.
BUDAPEST,
V., ARANY JÁNOS-utca 10.
Sürgöncyim:
„Nagela, Budapest.”
Vidéki telefon: 35—92 sz.

FIUMEI KÁVÉBEHOZATALI TÁRSASÁG
kolozsvári főkotelepe Mátyás-király-tér 12. (Telefonsz. 475.)
o o o o Oránként friss pörkölés. o o o o

Világhírű „SOERABAJA” kávékeverék
Valódi „TÖRÖK” kávé, 1 kilogramm 3 korona 80 fillér.
o o o Zamaija és kitinó ize felülmúlhatatlan. o o o

Tea és Rum különlegességek.

Nőtlen kertészt keresek azonnali belépésre. A virágkertészet mellett, különösen a gyümölcsfa-tenyésztésben kell szakértelemmel bírnia. Fizetés meg-egyezés szerint. Oláh nyelv szükséges. — Bizonyítvány-másolatok, melyek vissza nem adatnak, beküldendők.
1784 **N. NALÁCZY GÉZA.**
Puj — Hunyadvármegye.

Picheket
mindennemű nyomtatványhoz szépen és gyorsan kivitelben pontosan és olgson készíti

Fischer Spöt
Háttérnyomtatás — Művészet

Budapest,
VII. Vas-utca 10. sz. 11.
Videki megrendelések is pontosan eszközöltetnek.